

C. U. SHAH UNIVERSITY
Wadhwan City

Faculty Of: - Education
Department Of: - EDUCATION (B.Ed.)
Semester: III
Code: - 4ED03KAC (PE)
Name: Knowledge and Curriculum-II

Teaching & Evaluation Scheme:-

Subject Code	Name of the Subject	Teaching Scheme (Hours)				Credits	Evaluation Scheme							
		Th	Tu	Pr	Total		Theory				Practical (Marks)			Total
							Sessional Exam		University Exam		Internal		University	
							Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr/Viva	TW	Pr	
- 4ED03K AC (PE)	Knowledge and Curriculum-II	2	0	0	2	2	15	0.75	35	1.5	---	----	----	15

Objectives:

1. કેળવણી અને તાત્વિક વિચારસરણીઓ વિશે સમજ મેળવશે.
2. ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય કેળવણીકારોનો પરિચય મેળવશે.
3. રાષ્ટ્રીય એક્ય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સમજ વિશે માહિતગાર થાય.
4. શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્ર વિશે સમજે.
5. સામાજિક પરિવર્તન પર અસરકરતા પરિબળોની માહિતી મેળવે.

Code: - 4ED03KAC2
Name: – Knowledge and Curriculum

એકમ નં.	એકમનું નામ	ભારાંક
૧.	<p>શિક્ષણની જ્ઞાનભીમાંસા ,અભ્યાસક્રમ અને તાત્વિક વિચારસરણીઓ</p> <p>૧.૧ સંકલ્પના અને તકાવત :જ્ઞાન અને કૌશલ્ય,શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ,જ્ઞાન અને સૂચના,તર્ક અને વિશ્વાસ અભ્યાસક્રમના પ્રકાર:(વિષય-કેન્દ્રિત અભ્યાસક્રમ, બાળ કેન્દ્રિત અભ્યાસક્રમ, અનુશાસન કેન્દ્રિત અભ્યાસક્રમ, અનુભવ-કેન્દ્રિત અભ્યાસક્રમ)</p> <p>૧.૨તાત્વિક વિચારસરણીઓ:વાસ્તવવાદ અને અસ્તિત્વવાદ(પરિચય, પુસ્કર્તઓ, શિક્ષણનો અર્થ, શિક્ષણના ધ્યેયો, અભ્યાસક્રમ, અધ્યયન અધ્યાપનની પદ્ધતિ, ગુરુ-શિષ્ય સંબંધ.)</p>	૨૫ %
૨.	<p>ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય ચિંતકો:</p> <p>૨.૧ ભારતીય ચિંતકો:સ્વામીવિવેકાનંદ, ગીજૂભાઈ બધેકાનું શિક્ષણચિન્તન,ડૉ એ.પી.જે. અબ્દુલ કલામ (કેળવણીની સંકલ્પના, શિક્ષણના ધ્યેયો,અભ્યાસક્રમ, અધ્યયન- અધ્યાપનની પદ્ધતિઓ, ગુરુ-શિષ્ય સંબંધ અને શિસ્ત.)</p> <p>૨.૨ પાશ્ચાત્ય ચિંતકો: રુસો,એરિસ્ટોટલ-(કેળવણીની સંકલ્પના, શિક્ષણના ધ્યેયો, અભ્યાસક્રમ, અધ્યયન- અધ્યાપનની પદ્ધતિઓ, ગુરુ-શિષ્ય સંબંધ અને શિસ્ત.)</p>	૨૫ %
૩.	<p>શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્ર અને સામાજિક પરિવર્તન</p> <p>૩.૧ સમાજશાસ્ત્ર નો અર્થ- શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રનીઅર્થ- વ્યાખ્યા- શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રનો હેતુ- શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રનું ક્ષેત્ર -મહત્વ -મર્યાદા</p> <p>૩.૨ શિક્ષણ અને સામાજિક પરિવર્તન: સામાજિક પરિવર્તન સંકલ્પના - વિશેષતા- સામાજિક પરિવર્તન પર અસર કરતાં પરિબળો (વિજ્ઞાન અને પ્રાવિધિક વિજ્ઞાન,શિક્ષણ,શહેરીકરણ,વ્યાવસાયિક,નવીનીકરણ)</p>	૨૫ %
૪.	<p>રાષ્ટ્રીય એકતા અને આંતરરાષ્ટ્રીય સમજ</p> <p>૪.૧ રાષ્ટ્રીય એકતા માટેની કેળવણી: રાષ્ટ્રીય ઐક્યનો અર્થ,રાષ્ટ્રીય ઐક્યને જોડનારા અને વિઘટન કરનારા પરિબળો,રાષ્ટ્રીય ઐક્યનેવિકસાવવામાં શાળાની ભૂમિકા</p> <p>૪.૨ આંતરરાષ્ટ્રીય સમજ : અર્થ ,જરૂરિયાત આંતરરાષ્ટ્રીયસમજ અને સહકાર વિકસાવવાના શાલેય કાર્યક્રમો શાંતિ માટેની કેળવણી અને નિ:શસ્ત્રીકરણ</p>	૨૫ %

Suggested Activities

૧. પાશ્ચાત્ય કેળવણીકારોનો વિશે માહિતી.
૨. ભારતીય ચિંતકો વિશેમાહિતી.
૩. સામાજિક સંસ્થા નો પરિચય
૪. રાષ્ટ્રીય એકતા ને વિકસાવતા કાર્યક્રમો પ્રોજેક્ટ બનાવવો.
૫. અધ્યાપક દ્વારા સુચવેલ પ્રવૃત્તિ.

સંદર્ભ પુસ્તકો :

૧. ચંદુલાલ દેસાઈ-નૂતન શિક્ષણનું પથદર્શન, આર.આર.શેઠ,અમદાવાદ.
૨. ધનવંત દેસાઈ,ગુણવંત શાહ-શિક્ષણની વર્તમાન ક્લિલસૂકીઓ, આર. આર .શેઠ, અમદાવાદ.
૩. જે. કે. સૂદ અને રામપાલસિંહ વર્મા-ઉદ્દીચમાન ભારતીય સમાજ,વિનોદ પુસ્તક મંદિર, આગરા.
૪. કે. જી. દેસાઈ-કેળવણીનાં સિદ્ધાંતો (જયભારત પ્રકાશન અમદાવાદ)
૫. મોહનલાલ પંચાલ અને યશોમતી પટેલ-બુનિયાદી શિક્ષણના સિદ્ધાંતો, જયભારત પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૬. એસ. એસ. માથુર-શિક્ષા સિદ્ધાંત,વિનોદ પુસ્તક મંદિર, આગરા.
૭. એસ. એસ. માથુર-શિક્ષા કે દાર્શનિક સામાજિક આધાર,વિનોદ પુસ્તક મંદિર, આગરા.
૮. શાસ્ત્રી જયેન્દ્ર દવે-કેળવણીના તાત્વિક આધારો, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.